

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 494/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti DELTA WORK a. s., Krivá 21, Košice, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Dušan Antol, Hlavná 108, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Dušan Antol, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Daňového úradu Košice V v bližšie neoznačenom konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti DELTA WORK a. s., o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti DELTA WORK a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej (ďalej len „ústava“) postupom Daňového úradu Košice V (ďalej aj „daňový úrad“) v bližšie neoznačenom konaní.

Sťažovateľka svoju sťažnosť označila ako „sťažnosť pre porušenie práva v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v spojení s čl. 36 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.“. Následne uvádza, že v marci v roku 2009 bola v priebehu opakovanej daňovej kontroly pravdepodobne účelovo uvedená do omylu, že túto daňovú kontrolu vykonávajú miestne príslušní pracovníci Daňového úradu Košice IV.

Daňový úrad Košice IV prípisom č. 698/320/69997/2008/Dem.Ber. z 23. septembra 2008 oznámil sťažovateľke začatie výkonu opakovanej daňovej kontroly „*uvedených daní za uvedené zdaňovacie obdobie: Daň z pridanej hodnoty – október 2006*“. Daňové riaditeľstvo, pracovisko Košice, prípisom č. VI/320/116/1640/2009 z 9. marca 2009 poverilo výkonom daňovej kontroly [REDAKOVANÉ].

Sťažovateľka uvádza, že opakovanú daňovú kontrolu vykonali nasledovne: „[REDAKOVANÉ] od 27. 10. 2008 do 8. 3. 2009 pracovníčka DÚ KE IV [REDAKOVANÉ] od 27. 10. 2008 do 8. 3. 2009 pracovníčka DÚ KE IV, [REDAKOVANÉ] od 9. 3. 2009 do 7. 9. 2009 pracovníčka DÚ KE V, [REDAKOVANÉ] od 9. 3. 2009 do 7. 9. 2009 pracovníčka DÚ KE V.“ Namietla, že „*obe pracovníčky DÚ KE V sa po celý čas vydávali za pracovníkov DÚ KE IV, používali hlavičkový papier, všetky tlačivá a pečiatky KE IV*“.

Podľa sťažovateľky teda opakovanú daňovú kontrolu vykonali pracovníci miestne nepríslušného Daňového úradu Košice V, ktorí používali hlavičkový papier a pečiatky Daňového úradu Košice IV. Uvedené podľa sťažovateľky môže potvrdiť jej ekonóm Ing. Sabo, ktorý je zároveň aj súdnym znalcom zapísaným v zozname súdnych znalcov pre odbor ekonomika. Sťažovateľka uvádza, že podľa nálezov ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 118/08 z 10. decembra 2009 „*je právo účastníka daňového konania, aby v jeho veci konal miestne príslušný správca dane tak, ako je to definované v ustanovení § 3 ods. 1 Zákona 511/92 o správe daní*“. To, že daňovú kontrolu vykonával miestne nepríslušný daňový úrad, však zistila až 3. apríla 2013 z výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá

vypovedala na hlavnom pojednávaní, ktoré bolo vedené Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 5 T 11/2012 proti [REDAKOVANÉ].

Uvedený postup daňového úradu je podľa sťažovateľky v priamom rozpore s vtedy platným § 3 a § 24 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní a poplatkov“). Týmto postupom daňového úradu došlo podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľka sa so sťažnosťou v tejto veci už viackrát obrátila na ústavný súd, pričom uvádza, že *„naposledy mi pre nedostatok právomoci odmietli ako oneskorené podanie – sťažnosť pre neprípustnosť, ale zároveň uznali procesnú chybu pri zjavnom porušení zákona a údajne právomoc všeobecného súdu na prieskum označeného zásahu orgánu verejnej moci nemohla zaniknúť“*. Sťažovateľka zároveň uvádza: *„viem, že na opravné prostriedky Krajského súdu a Najvyššieho súdu SR už časového hľadiska nie sú možné.“*, zastáva však názor, že táto sťažnosť, ktorou sa teraz obrátila na ústavný súd, sa podstatne líši od sťažnosti, o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením č. k. III. ÚS 591/2015-11, pretože *„podstatne poukazuje na ústavno-právnu relevanciu, novým dôkazom a hlavne svojím petitom“*. Taktiež uvádza, že sa chce dozvedieť, prečo ústavný súd evidentné porušenie zákona o správe daní a poplatkov stále odmieta inak napriek tomu, že jej sťažnosť je stále *„pre rovnaké porušenie zákona zo strany štátneho orgánu“*.

Podľa nej *„úprava daňového procesného práva v slovenskom právnom poriadku je komplexne upravená v zákone o správe daní a poplatkov. Podobne ako iné orgány verejnej moci aj orgány daňovej správy vydávajú pri vykonávaní svojej činnosti daňovo – právne akty, ktorou sa uskutočňuje nariad'ovacia a výkonná činnosť iných príslušných orgánov, v uvedenom prípade policajného zboru a následne príslušného súdu.“*

Vyššie uvedené postupy správcu dane sú v rozpore so zásadami daňového konania a v rozpore s ústavnými princípmi. Pri posudzovaní správnosti a úplnosti, či platnosti takto vydaných aktov správcu dane je potrebné sa posudzovať aj z hľadiska základného problému – t.j. existencie nedostatkov, ktoré môžu mať za následok nulitnosť, nezákonnosť alebo neplatnosť takéhoto postupu či rozhodnutia. Zákon o správe daní a poplatkov sa týmito otázkami nezaoberá, preto pri výklade týchto pojmov je nevyhnutné vychádzať z právnej teórie a judikatúry. Nezákonný postup správcu dane zasiahol do ústavne chránených práv sťažovateľa. Formálne síce konal miestne príslušný Daňový úrad KE IV, avšak v skutočnosti to bol zamestnanci iného Daňového úradu, hoci miestne príslušní zamestnanci neboli z daňového konania vylúčení a nebol oznámený ani špecifikovaný dôvod zmeny kontrolórov.“.

Sťažovateľka zastáva názor, že keďže opakovanú daňovú kontrolu vykonávali zamestnanci nepríslušného správcu dane, potom „rozhodnutia (záverečný protokol o kontrole a výmery) č. 698/230/26683/08/pav z 30. 10. 2009, č. 698/230/80588/09/pav zo dňa 10. 2. 2010, č. 698/230/26677/09/pav z 30. 10. 2009 a č. 698/230/21180/10/pav z 16. 3. 2010“ je potrebné považovať za nulitné. Na základe opísaného skutkového stavu a právneho stavu sa vydané rozhodnutia podľa sťažovateľky dostávajú do evidentnej konfrontácie s právnou istotou.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„I. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené konaním pracovníkov DÚ Košice V v rozpore s ust. § 3 a § 24 zák. č. 511/1992 Z. z. o s správe daní a poplatkov v rozpore s ust. § 3 a ostatnými zákona č. 511/1992 Zb. z. v platnom znení porušené bolo.

II. Konanie správcu dane bolo v rozpore splatnými právnymi predpismi a vydanie daňovo – právnych aktov je nulitné.

III. Daňový úrad Košice IV je povinný zaplatiť advokátovi sťažovateľa náhradu trov konania do troch dní od právoplatnosti nálezu vo výške 331,13 EUR, a to advokátskej kancelárii JUDr. Dušan Antol, [REDACTED]

[REDACTED] najneskôr do 3 dní od právoplatnosti
tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde jedným z dôvodov, pre ktoré môže ústavný súd návrh na začatie konania pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnuť, je nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy...

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh (sťažnosť) okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom daňového úradu.

Napriek tomu, že sťažovateľka predložila ústavnému súdu sťažnosť prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, jej sťažnosť neobsahuje náležitosti sťažnosti, ktoré zákon o ústavnom súde vyžaduje. V sťažnosti absentuje kvalifikovaný petit (návrh na rozhodnutie ústavného súdu), ktorý musí byť formulovaný presne, určito, zrozumiteľne a pritom tak, aby zodpovedal právomoci, ktorú môže ústavný súd uplatniť v príslušnom type konania, teda takým spôsobom, aby mohol byť právne nespochybniteľným východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (m. m. III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04, IV. ÚS 15/08).

Sťažovateľka síce uvádza, že postupom Daňového úradu Košice V došlo k porušeniu už označených základných práv, no žiadnym spôsobom v petite sťažnosti neuviedla, v ktorom konkrétnom konaní k tomuto porušeniu malo dôjsť, a zároveň už v bode III petitu žiada, aby ústavný súd uložil povinnosť priznať náhradu trov konania Daňovému úradu Košice IV. Sťažovateľka tiež v sťažnosti žiadnym spôsobom neodôvodňuje, v čom by malo

spočívať porušenie jej základného práva podľa čl. 17 ods. 1 ústavy postupom daňového úradu.

Rovnako sťažovateľka v petite svojej sťažnosti žiadnym spôsobom neoznačuje ani rozhodnutia, resp. „*právne akty*“ správcu dane, ktoré považuje za „*nulitné*“. K sťažnosti dokonca nepripojila ani rozhodnutia, ktorých zákonnosť napáda v odôvodnení svojej sťažnosti, napriek tomu, že podľa § 50 zákona o ústavnom súde ide o podstatné náležitosti sťažnosti.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky zákonom predpísaných náležitostí z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 159/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne

prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky, ktorá je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej sťažnosti, ktoré by zodpovedali požiadavkám obsiahnutým v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že sťažovateľka sa v predmetnej veci už viackrát obrátila na ústavný súd, kde až donedávna namietala porušenie svojich rôznych základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru postupom Daňového úradu Košice IV a jeho protokolom č. 698/320/67047/2009/KOV zo 7. septembra 2009, pričom ústavný súd jej prvú sťažnosť uznesením č. k. III. ÚS 365/2013-12 z 28. augusta 2013 odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a v posledných dvoch prípadoch jej sťažnosti odmietol pre neprípustnosť (uznesenie č. k. III. ÚS 413/2014-11 z 1. júla 2014 a uznesenie č. k. III. ÚS 591/2015 z 1. decembra 2015, pozn.). Napriek tomu sa sťažovateľka opätovne obrátila na ústavný súd s obsahovo podobnou sťažnosťou, no bez toho, aby jej sťažnosť tentokrát spĺňala všetky zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti sťažnosti požadované v § 20 a § 50 citovaného zákona.

Ústavný súd však zdôrazňuje, že aj keby sťažnosť sťažovateľky obsahovala predpísané náležitosti, vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, bola by jej sťažnosť proti postupu daňového úradu odmietnutá pre neprípustnosť, pretože podľa judikatúry ústavného súdu práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy

alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01) alebo ak všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci (II. ÚS 518/2012).

Preto ak sťažovateľka nesúhlasila so závermi daňového úradu o vykonaní daňovej kontroly, mala možnosť domáhať sa preskúmania jeho rozhodnutí žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa § 247 až § 250k Občianskeho súdneho poriadku.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016